

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-  
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

*Indult BÉTSBÖL Szeredán 27. Augustusb. 1788.*

*Most hallunk már valamit.*

**A**' Pesti Német Kurir-szerént Pántsovából Aug. 15-dikén iratik; hogy ő Felsége 14-dikben a' Nagy Tábornak egy részével *Oppovába* érkezett; 16-dikban a' Hadi-fő-szállás oda *Pántsovára* telepedik; a' Fő Tábornak fekvése pediglen *Statzováig* és *Homolitzáig* előre fog nyúlni: de mind ezen mozgásoknak tzelja olyan homályos; hogy által nem lehet latni; némelyek úgy vélekednek; hogy a' *Dunán-is* már a' mi Táborunk által izándekeznék *Szemendriának* ostromlásara. — A' *Supánéknél* esett isa-



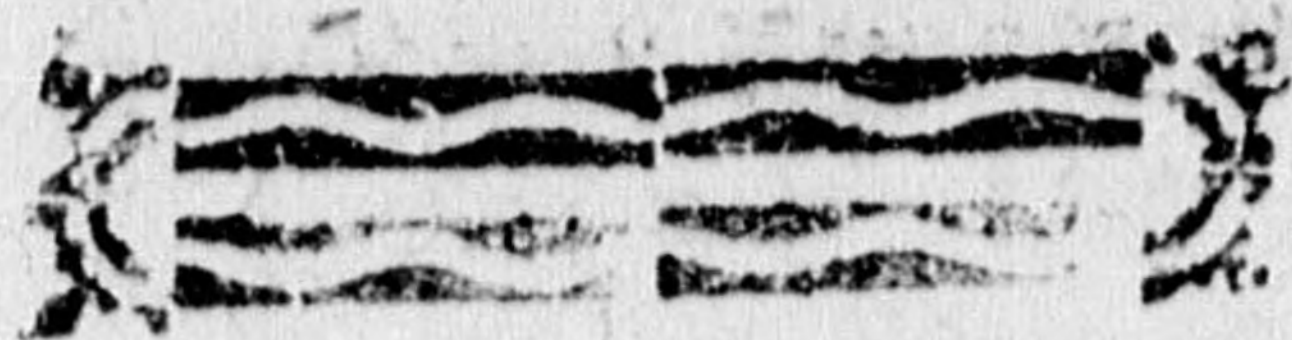
tánkról azon *Pántsovai* Levél következőleg beszéll: Aug. 17-dikén koránt reggel 4-órakor készülni kezdettek 11-ezerig való lovas és gyalog Törökök, *Ó-Orsovánál* a' Generál *Papilla* kéze alatt lévő *Sereg*re által tsapni; (a' mint ez előtti Levelünkben meg-irtuk) a' *de Vins* 3-dik Batalizmát 10-óra alatt tett ellent-állás után szélllyel verték, *Orsovát*, *Supáneket*, *Topletz*, *Tullo*, *Koronill*, és más körül lévő Falukot fel-égették; a' melyeknek el-foglalása a' Törököknek-is ezer embereiknek el-veztésénél többbe került. Részünkről estenek-el ezek: a' *de Vins* Batalionjából *Máthiásovszki* és *Jenei* Kapitányok, 4 Hadnagyok, és a' *Strásamesteren* alól számlálva 200-ember; a' *Reiszki* Batalionjából 1 Kapitány, 5 Hadnagyok, és a' *Strásamesteren* alóll 300-ember; az *Illyriai Oláh* Határnokokból *Peleovits* és *Novákovits* Kapitányok, Hadnagy *Momirovits* és a' *Strásamesteren* alól 400-ember: a' *Bánátusi* Német határnokoknak *Stuttzolsai Rosenthal* vezérlése alatt itten igen jól forgatták magokat; ezek a' Törököket rendre tzelba vévén, kevés lövést hibáztanak-el: közüllök pedig tsak edgy *Strásamester*, és 3 közlegények estenek-el; és egynéhányan meg-sebesültek: a' *Vürtemberg* Bataliomjából el-esteknek számok és neveik nintsenek ki-téve. Ezen által jövedeleket a' Törököknek, a' mi *Oláhaink* olyan titkos úton vezérlették, hogy némely katonáinkat a' Törökök a *Sátrokban* aluva találtanak, és ott nyakaszták-le, ezek közü számlálják a' *Reiszki* Batalionjából való *Obestertis*. Hányan sebesítették és fogattak-el a' miéink, nints fel-téve. — Azt-is írja azon *Pesti Kurir*, hogy



Generál *Papilla* azon tsata után meg-sebesítve az  
 ugy nevezett Veteráni barlangba vagy Sántzba húz-  
 ta magát a' meg-maradott Sereggel, ottan a' Törö-  
 kök 11-dikben jó reggel ismét véletlen meg-lepték  
 meg-támadták; és itten a' Sántzban lévő Bataliont  
 ugy ölve-vagdalták, martzanglották, hogy tsak 2  
 Tiszt és 13 köz-ember maradott közüllök életben,  
 a' kik el-szaladhattak: Ezek ugyan ugy óltalmaz-  
 ták edgy ideig magokat, hogy a' Törökök közüll  
 3-ezeret meg-sebesítettek vagy el-ejtettek. Itten Ge-  
 nerál *Papilláról*-is az iratik, hogy a' tsatázók kö-  
 zött egy vitéz Vezérnek halálával esett volna-el:—  
 de ezen történetnek igazságát valamint sajnállanók,  
 ugy nem akarunk ennek el-hitelére senkit-is erőltetni.

Más-felöll azt beszéllik, — — — — —  
 — — — — —  
 — — — — —

— — — — — Temesvárról Aug. 12-dikén jelen-  
 tik, hogy a' Törökök minden ellent-állás mellett-is  
 már *Almásig* a' Bánátusban pusztitva el-jutottanak,  
 és *Méhádiára* is rá-ütni próbálták; de Generál G.  
*Vartenslebennek* bámulásra méltó maga fel-találása  
 és serény vitézi rendelései által minden helyeken  
 jó móddal visszsa-verettek: azonban már annyira  
 ment a' dolog, hogy a' mig a' Bánátusban a' mi  
 nagy Táborunk egélz erővel nem nyúl a' dologhoz,  
 addig szintén lehetetlen a' Törököket a' Bánátból  
 és Orsovából a' Dunán ismét visszsa-kergetni, mi-  
 kor már leg-alább 25-ezer Török benn vagyon a'  
 Bánátban a' mi földünkön, kik az ottani: erdős-  
 rejtek helyekben magokat jó fészekbe verték. És



ugy láttzik, hogy itt fog a' vér-özön leg-elsőbben  
 meg-áradni; már nekünk-is a' *Zemlini* Tábortól 35-  
 ezer emberünk magával ő Felségével és F. M. *Las-*  
*cival* a' Bánátba le-ment, ugy hogy az ottan lévők-  
 kel edgyütt a' miéinknek száma 75-ezerre megyen.  
 A' Generál-Stab, a' Fő-Hadi Kantzellária, és a'  
 Hadi Posta *Ujj-Palánkához* nem messze *Fejéregy-*  
*házán* szállottak-meg. Ezen le-indult Tábornak ha-  
 nem lesz elég dolga a' Bánátban, tehát megyen  
 az Erdélyi széllekre; mert valami képpen hogy a'  
 Vezérnek Bánátusba vagyon szándéka bé-ütni, a'  
 minthogy Táborának nagy részét *Kladovánál* a' Du-  
 nán által költöztetettnek lenni iratik, és Oláh-or-  
 szág 's Bánát-felé útban vagyon: úgy az Oláh-or-  
 szági Hospodár *Mavrojéni*-is telyes igyekezettel *Bras-*  
*sóra* törekedik; és oda szüntelen gyűjti a' Sergeket,  
 hogy a' *Bozzai* és *Tömösi* s. t. Palsusokon több-  
 ször-is szerentsét próbáljon. A' *Volkáni* kapuhoz is  
 már 20 - ezer emberit az említett Hospodár *Por-*  
*tsénynál* Grál. *Pfefferkornnak* eleibe állította; ugyan  
 alább a' Vas-kapu-felé-is bizonyos Sergeket el-indi-  
 tott. — Ezeket meg-tekintvén, 's meg-gondolván  
 azt-is, hogy *Khotzimnak* meg-lett vételéről még bi-  
 zonyos tudósítás nem jött; hogy *Jassi* tsak vólt a'  
 miéink, de most ismét a' Töröké; hogy az álta-  
 lunk meg-vétetett Szabáts Várát a' Törökök ostrom-  
 mal szándékoznak és már készülnek-is körül venni;  
 hogy a' Belgrádiak el-tökélették magokban, *Zem-*  
*lint*, török szakad fel-prédálni, Augustusnak elejen  
 már hozzá-is fogtanak vala, a' mikor a' Zemliniek  
 sem vették vala tréfára a' dolgot, hanem jobbatska



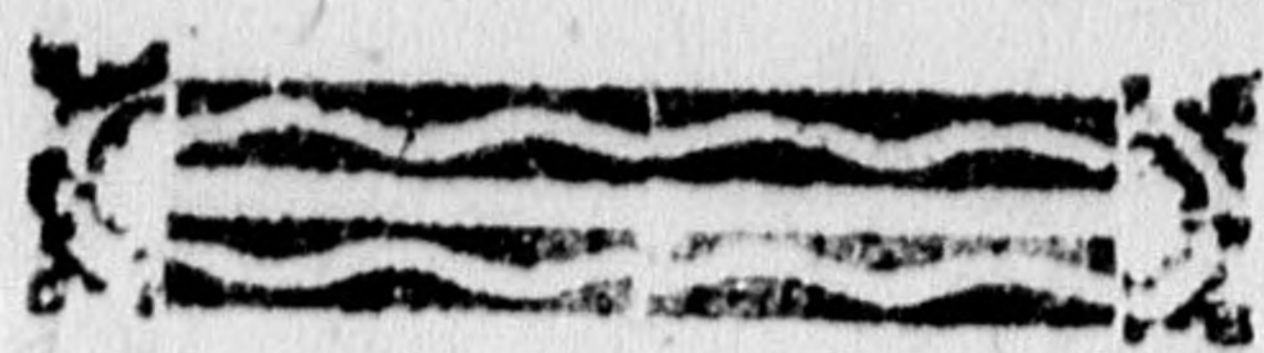
portékájokkal nagyon költözködtek Zemlinből: de az egynéhány napokig tartott akkori esőzés a' Törököt meg-gátolta; ezen tzeljok máig-is meg-vagyon, tsak idejét és alkalmatofságát lesik; meg-gondolván azt-is, hogy a' Török Nagy Vezérnek a' Portától parantsolatja érkezett tovább nem kése-delmezni, hanem feje vezztése alatt a' mi birtoka-inkba bé-ütni, a' mely ő egész erővel lett meg-in-dulásának elöl járó Postái a' már Bánátban lévő Törökök; azt-is hogy más Vitézeknek-is, de neve-zetesen a' Horvátoknak édes Attyok a' tisztes Öreg *Laudon* már a' Táborhoz le-érkezett, és a' hadnak kormányát, hozzá tanult kezéhez vette; ezeket mon-dom meg-gondolván, alkalmasint el-lehet mondani, hogy a' vér-ontásnak Özöne nem sokára meg-árad, és még ezen az Öszön el-válik, melyik félnek leszsz több módja a' *Te Deum laudámust* el-mondani. De mig az lenne, lássuk a' Fő-hadi-tanátsnak mosta-ni jelentéseit, melyéppen mikor ezeket irnók, azon pertzentésben adaték-ki; előre jelenthetjük, hogy kevés dolog vagyon benne.

(\*\*) *A' Bánátusi Tábor szállásáról Lászmáreből Aug. 13-dikán költ.* A' *Supáneknél* történt véres tsata után, az Orsovába és a' vidékébe meg-szál-lott Törökök, a' Dunán túll fekvő Táborjokból an-nyira szaporittattak; hogy már 26-ezerre azoknak száma fel-ment, és még szüntelen nevededik. — — Minthogy az ez-előtt-is (és itten fennebb-is) emli-tett *Supánoki* tsatában el-széllyedett katonáink kö-züll naponként jönnek visszsa, tehát még most az ot-tan el-esetteknek, sebesekeknek, és el-fogattaknak szá-



mát Generál Gr. *Vartensleben* meg-nem határozhatja. — A' Kubinban lévő Generál Gr. *Aspermont* jelentése-szerént most-is sok Törökök költözködnek-el Belgrádból, az ottan való szükség elöll. — Egy Sereg, *Moldáva* nevü faluból ki-küldetett Szabad-fergefeink, a' *Rasántzi* erdő-széllben *Pribiknek* határán, Aug. 2 dikán 500-ból álló Törökökre találta-nak, azokat meg-támadták, 100-at azok közül el-ejtettek, kettőt el-fogtak; a' többit el-széllesztették: és ezen alkalmatoíssággal a' Törököktől 15 Tevé-ket, 16 Sátrokat, 49 lovakot, 18 szekereket, és a-zok eleibe fogva 46 ökröket, sok Tábori eszkö-zö-ket, fegyvert és köntöft prédáltak és hoztanak-el. — Ugyan más, *Ujj Palánkából Kosztits Antal* Harambasa keze alatt ki-küldött Szabad-fergefeink, Augusztusnak 7-dikén és 8-dikán ezen Fuluknál *Raszidól, Bára, Szmolináts, Szerákova, Kuriáts, és Marlovátznál*; a' Törököknek ki-állított vigyázó-it Pandurjait el-fogták, 66 által jöni kívánkozó Fa-miliákkal, és sok marhákból álló prédával mi hoz-zánk által hozták.

A' *Tóth-orzági Tábor-szállásáról Podvinből Aug. 11-dikén költ*: Meg-értvén az *Ujj-Gradiskában* lévő *Gradiskáner* Regement-béli Obester *Kvosdánovits*, hogy a' *Bányalukai* Basa szándékoznék *Dubitza* és *Novi-felé* a' maga keze-alatt valóival meg-indúlni; tehát Aug. 1-sőjétől fogva 6-dikáig, azon két kon-tignátziós tágos tsárdákat fogadókat, melyek *Szvin-jár, Bovelife, és Sztapare* határán, az út mellett fából épültenek vala, és az utazó Török Seregnek szállásul szolgálhattanak volna, fel-égettette: mely  
által



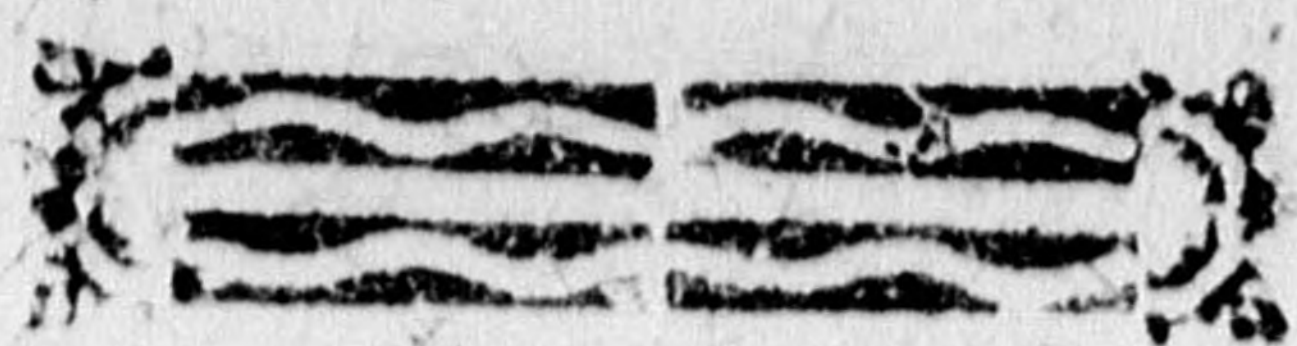
által az említett Basa-is szándékát változtatta. Ugyan azon Regementbéliek egynéhány Török hajókat el-fogtanak, másokat el-meritettének. (\*\*)

*Déva 17-dik Aug. — A' mint ezen tudósító Levél hozzánk jött, szóról szóra iktattuk ide.*

*K. B!* — „Eddig nem vala mit irjak, de bezzeg elég van most. A' Török bé-ütött a' *Vulkányba*, el-is égette a' *Kontumátzia* házokat, és Magazinumat. Némellyek 20, mások 40, mások 50-ezeret mondanak ellenséget itten, de én bizony nem hiszem, még talám a' 20-ezeret-is. Minékünk van 60-ezerünk az ellent-állásra, kik között Draganyosok-is számolon vagynak — 15-dikben Pénteken takaradának-bé a' Törökök a' *Vulkányba*, a' midön a' miénk véghetetlen Kartátsokat és apróbb tüzeket szórának reájok, melytol ök Sergestől omlonak vala, nem terjeszthetvén - ki magokat a' helynek szoros volta-miatt; de mintha a' hangya turásból Uj *Myrmidonak* támoldtak volna, vizont Sergestől mások termének az el-löttek helyett; ugy, hogy egy ágyunkat el-is vevék — 6-dikban-is nagy tsatázódás esett; de még semmit sem tudhatok eránta bizonyost ma, (mert ezt reggel irom) tudom, hogy már most tsak tsinálnak valamit; mert ök-is, mi-is égünk a' boszszú-állás kivánsága miatt. De mindenek, a' kik arról jönnek, 's férfi szivek vagyon, azzal biztatnak, bizonyolon hamar visszakergetjük őket országjokba; mert ollyon 3 Linéát állítottunk útjokba, hogy azon által-vágniak lehetetlen lészen. Ök keresnek ugyan szüntelen havasi titkos tólvaj úto-  
kat, de mi sem aluszunk, hanem minden-felé sze-

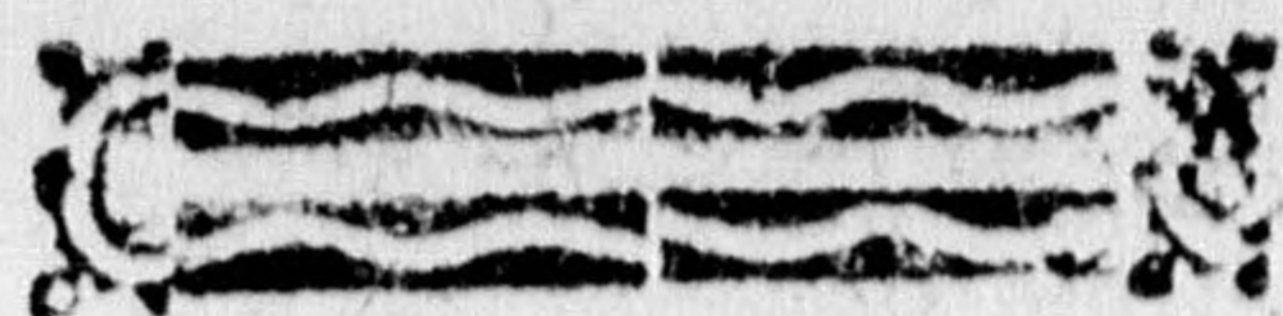


mesen vigyázzván, az efféle titkos útokra-is Komondókat állítottunk, a' mint tegnap-előtt-is a' Borbátvizi havafokra küldénk egy Sergets két, mivel ottan láttanak valamely Törököt bodorogni. Ez előtt pedig egynéhány napokkal a' Szászfebes tályi havfokra indittának egy más Serget; mert ott-is béjövő út tsinálásában dolgoznak szomszéd Uraimék. Azonban, minthogy a' *Vaskapu*-felől szüntelen takarodnak Táborunkhoz a' segítő Sergek, nagy reménységünk vagyon; hogy *Isten* segedelmével visszafüzetnek rövid időn alkalmatlan szomszédink. Tegnap midőn ezen híreket nekünk meg-hozák Hátszegvidékiről, ugy meg-rémüle Városunk, hogy a' Nemessegek 's Uraságok leg-ottan a' félénkebb *Nemet* szekerekre rakván a' *Maroson* által-költöztették, drágább portékáikkal edgyütt, illy tzeלבól, hogy ha véletlenül nyakunkon lenne a' Török, leg-alább túl a' *Maroson* bátorságosabbak lehetnének, a' hová talám menni sem kívánnának a' Törökök; de ha talám mennének-is, addig, mig azt ök véghez vihetnék, mi az havasi Városokba és falukba bé-takaradhatnánk: azokba pedig tsak nem fog a' Török olly rövid idő alatt a' prédára nyargalni; mivel igen nehéz úttyok van. — Eddig irám dél-előtt. Már most némely Hátszegvidékiről érkezett Nemes emberek azt a' viadamító hirt hozák, hogy a' mi katonáink már visszafüverték a' Törököt éppen túl a' mi hótárainkon; ugy, hogy már jó reménységünk lehet, hogy többé nem könnyen lépnek-bé a' mi határainkba; mert szüntelen szaparadnak a' *Vaskapu*-felől jövő Segítő-sergek. Rövid óran a'



tsatázás alkalmatosságával esett különös dolgokat fogom meg-írni.

*Ugyan azon tudósítástól más-nap. K. B.!* — „Ihon a' második tudósítás a' *Vulkányba* bé-rohant Törökökről, melly fokkal tökéletesebb az elsönél, és a' mellyet *Háttzegről* helyből egy érdeemes Barátomtól vettem: — Aug. 12-dik napján éjtszaka, Szeredára viradolog olly parantsolatot veve a' mi *Portsényi* Lägerünk, hogy húznák-vízfza magokat 'Silban. Meg-indult tehát a' mi Népünk, és az havason által - költözött. Azon alkalmatossággal a' Törökök kezében maradtanak: 300 'Sák Zabunk, 4000 Profontunk, Széna - száma - nélkül, Búza, Törökbúza, valami régtől fogva öszve-gyűjtetett vala. El-fogatott 5 Húszár elevenen, kik az itatással elkéstek vala, ugy szintén két beteg gyalog katona. Az előtt való nap pedig egy kis ütközetben el-húllattanak vólt mintegy nyóltzvanan, kik között vólt az *Arnauták* Szabad-fergének (kik a' Tsászárunak szolgálnak) Kapitánnya *Mihaly*. Ott maradt a' Markotányosoknak sok borok, pálinkájok, szalonnájok, és egyéb árujok-is. Hire hozódvan 15-dik Aug. hogy a' Törökök a' 'Silban-is bé-akarnak ütni; egy Svadron Húszárság; egy Kompania gyalogsággal, és négy ágyuval, a' Kontumátzia hazákon fellyül, az erdőbe meg-vonta magát; a' több részünk a' 'Sil vizén innét *In gurá Kriveziji* megtelepedett. Hét órakor reggel el-kezdődött a' *Pikétek* közt való puskázás, Egy fertály óra múlva pedig két ágyuk-is egy más úton a' miéink közzül kísüttettek, az után a' más kettő-is meg-szóllalt. Las-



sájként alább kezdett a' puska-szó hallatni, addig, mig mind a' méink, mind a' Törökök meg-láttat-  
 tak a' *Pojánában*. Ekkor még egy Svadron küldet-  
 tett segítségére. De ezeket-is a' Török le-nyomta,  
 a' 'Sil vizéig. El-nyervén egy, vagy mindenik á-  
 gyujokat munitziostól. Itten sokáig tartott a' pus-  
 kázás és ágyuzás a' 'Sil vizén által. Azonba az  
 egész Húzárság által Komenderoztatott. Tartották  
 ugyan ezek egy darabotskáig a' rendet; de azután  
 egy egybe elegyedtek, hogy kettő három a'lig vólt  
 edgyütt. Látván a' Törökök, hogy a' Húzárokat  
 semmi-képpen vissza nem verhetik; meg-vonták ma-  
 gokat a' Kontumátziális házak-felé, és ottan min-  
 den-féle épületeket porig égették. Számos liáztes  
 hordóinkat, és egyéb Provisiojinkat el-foglalták.  
 A' mi Húzáraink-is vissza-tértenek olly ditsérettel,  
 a' millyent egy igaz Magyar meg-érdemel. Mert  
 noha közzüllök-is majd annyi hullatt-el, mint Tö-  
 rök; de a' Platzot meg-tartották annyi tenger ellen-  
 ség között. Ez az ütközet reggeli hét órától fog-  
 va, dél-után 4-óráig, mások-szerént, 6-óráig tar-  
 tott. Az el-hullottaknak számok tellyeséggel nem  
 tudatik, a' bizonyos, hogy ez felletőbb véres üt-  
 közet vólt. Ugy hallatik, hogy a' Török még ed-  
 dig bé-nem indúlt a' országába, söt a' bé-ütésre tö-  
 rekedik. A' mi Népünk, melly mintegy 6-ezerből  
 áll, a' maga helyin vagyon. Ezen kívül van *Kri-  
 vadiánál* egy Divisionál több Vasas-katona. Ugy  
 beszélik, hogy a' mig az ütközet tartott, igen sok  
 Török láttatott *Urik*-felett. Bizonytalan mi okból  
 gyűltenek vólt oda, abból e' hogy vidékünkbe bé-  
 üsse-



űszenek, vagy pedig hogy szemléltetésekkel megtartoztassák, a' segittségül jövő Regementeket.

Azt beszélik, hogy minek-utánna az ütközet megszünt, a' Törököknek egy része a' *Volkány-nak*; más része a' Magyar *'Silnak*, harmadik az Oláh *'Silnak*, fel-felé kapott. Még eddig mire tételoztak ezen fortélyokkal, ki-nem tudódott. Elég az, hogy itt mi nagy félelemben vagyunk, mivel a' hegyen túl való faluk, a' *'Sillyal* edgyütt, ugy el-pusztultak; hogy az által menők kutyáknál egyebet a' falukban nem találnak. Portékáikat vagy el-ásták, vagy marháikkal edgyütt magokkal az erdőkre ki-hordották. Itt Háttzegen-is mindent felraktak, és ma (16-dik Aug.) egészen készen állottak, az el-indulásra. De még a' katonák-is szüntelen küldik Társzekereiket, Kancelláriájokat, Casájokat, Zászlóikat, és egyéb impedimentumaikat Fejérvár-felé. Eddig vala a' Háttzegi Levél. Emlitem az Orsova körül esett igen szerentsétlen ütközetünket-is, a' hol 4000 Népünket vágták-le a' Törökök, és 13 ágyunkat vették-el, ha a' köz hirnek hinnünk kell: Generál *Papilla*, egy Obester és egy Hadnagy bé-szaladván egy házba, rá gyújtották a' Törökök a' házat, és oda égtek. De ezek még nem elég bizonyosok. — Ma, ugyantsak vidámitó hirt hozának Háttzeg vidékiről, hogy tudniillik, a' Törökök által nyomultak visszont a' havason, és *Portsényen*-is túl mentek, nekünk pedig segítő Sereg *Háttzegre* két Regement érkezett, egy a' *Gréven*, a' másikat nem tudák nevezni.

*Meg-jegyzésre méltó*, hogy Generál *Papilláról* az egész Bétsi Publikum külömbező értelemben vagyon;



gyon; sőt Erdély-is látom: én pedig tsak alig kukkonték-bé tegnap egy fő Vezértől érkezett Levélbe, és az-ólta hiszem, hogy életben vagyon, még pedig nálunk; de hogy már va! \*! — — — — —  
— — — — — Itt az egész Publikum azt kezdette hirdetni, hogy Feldm. *Laudon* le-érkezésével leg-ottan 10-ezer Törököt ugy bé-rekesztett, hogy ezeknek egy nyomat sem lehet mozdúlniak; vagy kéntelenek lesznek magokat fogságra fel-adni, vagy egy lábíg mind le-apprittatnak. Nékünk ugy tetszik, hogy egy kevésé hirtelenetske vólna ezen történet; de akár hogy van, bővebben meg-tudjuk ennek-utánna.

*Tzengből 10-dik Aug:* „ Egy tegnap előtt *Monténegróból* érkezett Kurir, olly örvendetes hirt hozott nekünk, hogy Májor *Vukássovits* a' maga 300 Horvátjaival és egy néhány ezer Monténegróbéliekkel a' Skutari *Mahmud* Balsának bizonyos Táborával *Szpux* és *Szabgliák* között már szerentsésen meg-ütkezött, minek-utánna a' fellyebb már meg-irt 2 Városokat el-pusztította és égette vólna. Háram akkora vala *Muhmudnak* Táborá mind a' *Vukássovitse*, és háromszor ujjították-meg az egymásra való ütést, még-is mindenkor szerentsésen gyözött *Vukássovits*. Ezen 300 Horvátak valának, kik leg-előbb-is az ellenség közé vágának; kiknek szerentsés elemeneleket és bátor vitézségeket látván a' *Monténigróbéliek*, mint a' meg-dühödött orosz lány ugy rohónának az ellenségre. Ezen ütöközet egynéhány óráig igen nagy vakmerőséggel tartván, a' *Vukássovits* Sergéből 47, a' Skutari Basájéből pedig 513 a' tsa-

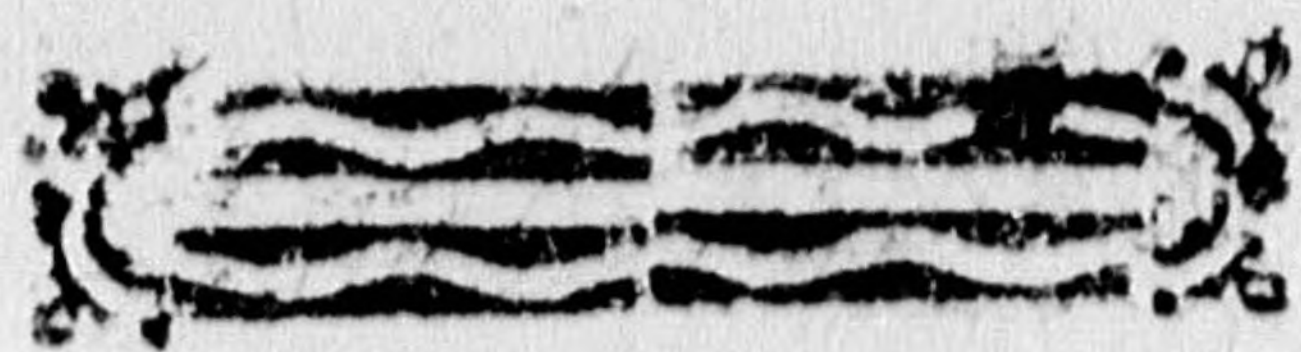


ta piatzon maradának azokon kívül, kik feleséges-  
től gyermekestől egy nem mezsze lévő *Szabliaki*  
toronyba szaladván, azt Májor *Vukássovits* rá-  
jok gyújtotta és ott égni kénytelenítettnek. Ezen  
nagy nevet érdemlő Májor *Vukássovits* már 18 mért-  
földnyire vagy on ben Albániában a' Skutari Balsa  
földén; hól mindenütt még eddig ki-mondhatatlan  
szerentsével járt. Minthogy annyira Serge nintsen,  
hogy ezen el-vett Városokat és falukat őrizettel  
meg-rakja, egyebet nem tselekszik, hanem a' fér-  
fiakat mind le-apprittatja, a' Vároft előbb katonái-  
val fel-prédáltatja, annakutánna porrá égeti, és  
mindenütt tsak a' Keresztényeknek ad Pardont;  
kiket leg-ottan magához vészén, és Sergének szapa-  
rodásával megyen elébb. Ezen Skutari Balsa meg-  
verettetett Serge nem az, mellyet maga vezérel,  
hanem a' kisebbik Tábor vala; de már ekkor ma-  
ga-is a' Balsa a' maga nagy Táborával nem mezs-  
ze vala *Vukássovits*hoz, ki meg-esküdütt, hogy ad-  
dig nem fog meg-nyúgodni, mig *Vukássovits*ot vagy  
elevenen, vagy halva a' maga körme közé nem  
szorithatja. Midön ezen Kurir innen el-indúla, már  
ekkor nem mezsze valának ezen 2 ellenséges Tá-  
borok a' közönséges ütközettől, melynek eddig meg-  
is kellett lenni. A' Bánátban, Kersonban, Finnia  
szélein, Bosniában mindenütt most folynak a' vé-  
res ütközetek; várjuk a' tudósítálokat.

---

### *Tudósítás.*

Ámá Nagy Nevezetü Néh. T. T. *Kis Gergely*  
Urnak egy kiváltképpen való szép maga mérsék-  
léssel és igen nagy böltsésséggel 's kegyefséggel a'



Felsőbbeknek parantsolatjára készített *Liturgiája* jött most leg - közelebb Világ eleibe ilyen név alatt: *Agenda* vagy *Egy-házi szolgálat-béli okos Isteni-tisztelet módja* 's a' t. Melyet-is a' maga tulajdon költségén közönségessé tett *Szerentsi Nagy István Györi Réf. Préd.* nyomt. Györben 1788. 8. Részben, mind öszve tészzen 26 árkoft. A' Munka nagyobb a' mi ditséretünknel, azért-is annak ditséretére ki-nem terjeszkedünk, a' helyet inkább ide tészszük *Laisstromát* a' benne lévő dolgoknak, hogy az Erdy Olvalók ennek ebben a' nemben hozzá hasonlithatatlan és hasznos vóltáról annyival inkább meggyözettsenek. I. Közönséges Isteni-tisztelet' módja Innep és Vasárnapokon dél-előtt és délyest. Vasárnap reggel Prédikátzió előtt és után való Könyörgések. Ugyan akkor délyesti Katékismusi tanítás előtt és után-való Könyörgések; ezeknek módjokban való Instructiókkal. II. Közönséges Isteni-tisztelet módja mives napokon reggel és délyest. Ehez vagnak a' Tóldalékban három hétre-való Templombéli Könyörgések Invokátziókkal és Clausulákkal. III. A' Sz. Kereszttség ki-szolgáltatásának módja (a.) rendszerént. (b.) Mikor a' tsetsemő halálos állapotban lenni láttatik siető Keresztelés módja. (c.) Fel-ferdült meg-keresztelésének módja, melly fordítatott *Zollikoferből*, és egy más rövidebb. IV. A' Kereszttségre való emlékeztetésnek módja, ehez való Instructzioval és Könyörgésekkel. V. Az Uri Sz. Vatsora ki-szolgáltatásának módja. Erre-való Intés. Ezt meg-elöző penitentziális héten az Isteni-tiszteletnek módja, azt el-kezdő és el-végző Könyörgések. A'



Tóldalékban pedig egész hétre-való penitentiális Könyörgések. Ez-után az Ur Alztalánál való Agenda. Betegnek vagy Rabnak hogy kell az Ur Vatsoráját ki-szolgáztatni. Mikor örökös rabságra vagy halálra sententziáztatott rab kívánnya azt. Az Ur Vatsorája ki-szolgáztatásának napján delyest Isteni-tisztelet módja. Ekkori első és utolsó Könyörgés. VI. Házasfűlök öszve adásának módja. Ehez a' Tóldalékban egy más mód, mely fordítatott *Zollikoferből*. Ugyan ide tétetett *Egy-ház kelö-is*, a' vagy a' gyermek-ágyból fel-gyógyult Alszonyok a' Gyülekezetbe való bé-avattatásának módja. VII. Lelkek őrizetének módja: (1.) Az egészségesek körül. (2.) A' betegek körül, és itt külömb-külob állapotu 's idejü betegekhez alkalmaztatott Könyörgések, és azokkal banni tanító Instrukciók és sok szép egyéb dolgok. (3.) A' Lelkek őrizetének gyakorlása a' botránkoztatók körül: a.) részegessel, b.) gyilkossal, c) Tolvajjal, d) paráznával, e) hamis esküvővel és káromkodóval; f) Ekklesia-követés módja. (4.) Rabok látogatásának módja. Megsententziáztatott rabnak halálra való készítése; az illyenel való bánás, mikor a' vesztésnek helyére készítettik. VIII. Tisztelséges Temetésnek módja. IX. Sz. Vallásunkra által jövő személy bé-vétettetésének módja Keresztség nélkül. X. Uj Papnak az Ekklesiába való bé-iktatásának módja. Ezeken kívül az első Tóldalékban Adventi és Korátsoni Innepekben - való külömb-külob-féle Könyörgések. Karátson Innepeben utolsó Isteni-tiszteletkori és azt bé-rekesztő Könyörgés. O-elztendöt bé-rekesztő Könyörgés. Uj-elztendő első napján Prédikátzió előtt és után való Könyörgések. Egy szóval minden Sátoros Innepekre és más közönséges Prédikátzió eleibe és után való sok szép Könyörgések 's a' t. Vö-



hetik csak ebből-is éfzre az Erd. Olsók, mely drágalátos Munka legyen a' *Kis Gergely Agendája*. A' Ki adó-is azért nem kételkedett ezt köz hasznuvá tenni. Még pedig hogy meg-mutatná azt, hogy nem haszon vadálzásból, hanem a' köz-jót elé mozditani törekedő jó szivüségből tselékedte; árrát tsekélységre u. m. 45 krajtzárokra szabta. Lehet pedig meg-találni a' következő helyeken:

*B Füreden* — T. T. *Vásárhelyi Sámuel* Réf. Prédikátor Urnál.

*Debretzenben*. — N. *Imre János* Könyv-áros Urnál.

*Gigén Somogy Várm.* — T. T. *Sz. Györgyi István*; Réf. Préd. Urnál.

*Győrött* a' Ki-adónál.

*Kassán* T. T. *Maklári János* R. Préd. Urnál.

*Komáromban*. T. T. *Pétzeli József* R. Préd. Urnál.

*Kolosváratt*. T. T. *Professzor Sófalvi József* Urnál.

*Körmöndön*: N. *Panda Ferentz* Ur Könyv-kötőnél.

*Marósvásárhellyen*: T. T. L. P. *Zitahi Sámuel* Urnál.

*N. Megyerén* a' *Tsalló-közön* T. T. L. *Atz István* R. Préd. Urnál.

*Miskoltzon*: T. T. *Komjáti Abrám* Professor, és N. *Mólnár Sigmund* Könyvkötő; Uraknál.

*Nagy Enyeden*: T. T. *Professzor Galambas Mihály* Urnál.

*Pápán*: T. T. *Buzás Pál* Réf. Préd. Urnál.

*Pesten*. N. Köny-áros *Köpf* Ur Özvegye Könyvesbóltjában.

*Sáros Patokon*. N. *Szabó János* Könyv-kötő Urnál.

*Székely Udvarhelyen* T. T. *Kassai Sámuel* Réf. Prédikátor Urnál.

*Veszprémben*: T. T. K. *Horváth Sámuel* Réf. Prédikátor Urnál.

Az Exemplárokat el-adó Uraknak pedig minden tizre egy-egy adatik fáradságokért. A' Mutató-Tábla első darabja pedig már Médárdustól fogva készen vagyon, és árultatik egy Rh. forint 30 krajtzáron. Lehet ezt-is találni a' fellyebb említett Uraknál.